

แบบฝึกกิจกรรม หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลก

วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 16101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางเฉลิมศรี หะวานนท์

ตำแหน่งครู โรงเรียนบ้านโพหวาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

คำนำ

แบบฝึกกิจกรรมเล่มนี้ ผู้สอนศึกษาหลักสูตร จัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร ตรวจสอบความสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักการ จุดหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรม ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้สร้างแบบฝึกกิจกรรมที่บูรณาการ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนทางศาสนา การประพาสปฏิบัติ ปฏิบัติดี ฝึกฝนให้ผู้เรียนคุณธรรมศีลธรรมประจำใจ

แบบฝึกกิจกรรมหน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลกมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้ฝึกทำกิจกรรม ที่หลากหลาย เพื่อฝึกทักษะการอ่าน ในการสืบค้นข้อมูล คิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา และตอบคำถาม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกกิจกรรมหน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลก จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนให้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ต่อไป

เฉลิมศรี หะวานนท์

สารบัญ

คำนำ	หน้า
หน่วยที่ 1 หลักธรรมค้ำจุนโลก	1
การวิเคราะห์ความสอดคล้อง	3
ทบทวนพุทธประวัติ	4
แนวการตอบ	5
ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	6
แนวการตอบ	7
สังฆนิยสถาน	8
แนวการตอบ	10
หลักธรรมนำการปฏิบัติ	12
แนวการตอบ	13
ศีขั้วเราเลือกได้	14
แนวการตอบ	15
เต้าสอนผัสสะ	16
แนวการตอบ	17
พิจารณาความเป็นจริง	18
แนวการตอบ	19
พุทธศาสนสุภาษิต	20
แนวการตอบ	21
เกณฑ์การให้คะแนน	22
แบบสังเกตพฤติกรรม	23
แบบประเมินการรายงานหน้าชั้น	24

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ชื่อหน่วย หลักสูตรคำจูนโลก รหัสวิชา ส 16101 รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1
 เวลาเรียน 10 ชั่วโมง ผู้สอน นางเฉลิมศรี หะวานนท์ โรงเรียนบ้านโพหวาย
 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้

รหัส	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ส1.1 ป6/1	1. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติหรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย และเป็นหลัก ในการพัฒนาชาติไทย
ส1.1 ป6/2	2. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขาร จนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	• สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) - ปลงอายุสังขาร - ป้างิมสาวก - ปรีณิพพาน - การถวายพระเพลิง - แจกพระบรมสารีริกธาตุ - สังเวชนียสถาน 4
ส1.1 ป6/4	4. วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด	• พระรัตนตรัย : ศรัทธา 4 - พระพุทธ : พุทธกิจ 4 - พระธรรม : อริยสัจ 4 : หลักกรรม - พระสงฆ์ ไตรสิกขา - ศีล สมาธิ ปัญญา • โอวาท 3 - ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล : อปายมุข 6 : อกุศลมูล 3 - ทำความดี : เบญจธรรม : กุศลมูล 3 : พลละ 4 : การละ 6 : กตัญญูกตเวทีต่อพระมหากษัตริย์ : มงคล 38 - มีวินัย - การงานไม่มีโทษ - ไม่ประมาทในธรรม • ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) • พุทธศาสนสุภาษิต - สัจจะ กิตติ ปปโปติ คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ - ยถาวาที ตถากาโร พุคเช่นไร ทำเช่นนั้น

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร ทำอะไรได้	นำไปสู่	
		สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึง ประสงค์
ส1.1 ป6/1 วิเคราะห์ ความสำคัญของพระ พุทธ- ศาสนาในฐานะ เป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของ ศาสนาที่ตนนับถือ	รู้ความสำคัญของ พระพุทธ- ศาสนาใน ฐานะเป็นศาสนา ประจำชาติ ตอบคำถามได้	-ความสามารถในการสื่อสาร -สามารถจับประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบ เชื่อมโยงความ เป็นเหตุเป็นผลจากเรื่องที่อ่าน	รักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์
ส1.1 ป6/2 สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ ปลงอายุสังขารจนถึง สังขะนิยสถาน หรือ ประวัติศาสดาที่ตนนับ ถือตามที่กำหนด	สรุปพุทธประวัติ ตั้งแต่ปลงอายุสังขาร จนถึงสังขะนิยสถาน ตอบคำถามได้	-ความสามารถในการคิด -สามารถอ่านเพื่อหาข้อมูล สารสนเทศเสริมประสบการณ์ จากสื่อประเภทต่างๆ	รักความเป็นไทย
ส1.1 ป6/4วิเคราะห์ ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติ ตามไตรสิกขาและ หลักธรรมโอวาท 3 ใน พระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ ตน นับถือตามที่ กำหนด	วิเคราะห์ความสำคัญ และเคารพ พระ รัตนตรัย ปฏิบัติตาม ไตรสิกขาและ หลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา ตอบคำถามได้	-ความสามารถในการ แก้ปัญหา -สามารถแสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องที่อ่านโดยมีเหตุผล สนับสนุน	ใฝ่เรียนรู้

**การวิเคราะห์ความสอดคล้องของกิจกรรม ภาระงาน/ชิ้นงาน/การวัดผลประเมินผลระดับหน่วย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชื่อหน่วย หลักธรรมคำจูน โลก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

กิจกรรมการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การวัดประเมินผล
ส1.1 ป6/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธ- ศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	ใบกิจกรรม 1.1 , 1.2 - ทบทวนพุทธประวัติ - ความสำคัญของพระพุทธศาสนา -	- ตรวจใบงาน - แบบประเมินการรายงานหน้าชั้น - แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
ส1.1 ป6/2 สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	ใบกิจกรรม 1.3 - สังเวชนียสถาน	- ตรวจใบงาน - แบบประเมินการรายงานหน้าชั้น - แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
ส1.1 ป6/4 วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด	ใบกิจกรรมที่ 1.4,-,1.8 - หลักธรรมนำการปฏิบัติ - ดีชั่วเราเลือกได้ - เค้าสอนผิดซะ - พิจารณาความเป็นจริง - พุทธศาสนสุภาษิต	- ตรวจใบงาน - แบบประเมินการรายงานหน้าชั้น - แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ทบทวนพุทธประวัติ (ส.1.1 ป6/1)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลก เรื่อง ทบทวนพุทธประวัติ

เวลา 1 ชั่วโมง

6 พระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา	29 อาฬารดาบสและอุทกดาบส	108	
สวนลุมพินีวัน	พระนางปชาบดีโคตรมี	พระนางยโสธรา(พิมพา)	บำเพ็ญทุกรกิริยา
ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร	อริยสัจ 4	พระโกณฑัญญะ	พระสิทธัตถะหรือพระพุทธเจ้า
ครุวิสามิตร	เจ้าชายราहुล	มหานามะ	คิดหาหนทางที่จะพ้นทุกข์
โกณฑัญญะ	วปปะ	ภททิยะ	อัสสชิ
		พระพุทธรศาสนา	สิทธัตถะ
			เนรัญชรา

1. ศูนย์รวมจิตใจของคนไทยส่วนใหญ่ คือ
2. สถานที่ประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ เรียกว่า.....
3. พุทธประวัติคือประวัติของ
4. พระราชบิดาและพระราชมารดาของเจ้าชายสิทธัตถะ คือ.....
-
5. มีพรหมณ์ขนานนามเจ้าชายสิทธัตถะ.....คน
6. แปลว่า ผู้สำเร็จสมความปรารถนา
7. ผู้ที่เลี้ยงดูเจ้าชายสิทธัตถะโดยตลอดคือ
8. เจ้าชายสิทธัตถะได้ศึกษาเล่าเรียนเบื้องต้นกับอาจารย์ชื่อ.....
9. ผู้ที่อภิเษกสมรสกับเจ้าชายสิทธัตถะคือ.....
10.คือเป็นพระโอรสของ เจ้าชายสิทธัตถะ กับ พระนางยโสธรา
11. เจ้าชายสิทธัตถะ เสร็จออกบวชเมื่อ พระชนมายุ.....
12. ความมุ่งหมายในการออกบรรพชาของเจ้าชายสิทธัตถะคือ.....
13. เมื่อพระสิทธัตถะออกบวชได้ศึกษาในสำนักของ.....
14. การหาทางดับทุกข์ด้วยวิธีทรมานร่างกายเรียกว่า.....
15. พระสิทธัตถะใช้เวลา.....ปี ศึกษาค้นหาความจริงจึงตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
16. พระสิทธัตถะตรัสรู้ที่ได้ค้นโพธิริมฝั่งแม่น้ำ.....
17. สิ่งที่พระสิทธัตถะทรงรู้แจ้งคือ..... ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค
18. พระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์เรียกว่า.....
19. พระสงฆ์รูปแรกในพระพุทธศาสนา.....
20. ปัญจวัคคีย์ มี 5 คน ได้แก่.....
-

แนวการตอบใบกิจกรรมที่ 1.1 เรื่อง ทบทวนพุทธประวัติ (ส1.1 ป6/1)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลก เรื่อง ทบทวนพุทธประวัติ

เวลา 1 ชั่วโมง

6	พระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา	29	อาฬารดาบสและอุทกดาบส	108
สวนลุมพินีวัน	พระนางปชาบดีโคตรมี	พระนางยโสธรา(พิมพา)	บำเพ็ญทุกรกิริยา	
ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร	อริยสัจ 4	พระโกณฑัญญะ	พระสิทธัตถะหรือพระพุทธเจ้า	
ครูวิศวามิตร	เจ้าชายราहुล	มหานามะ	คิดหาหนทางที่จะพ้นทุกข์	
โกณฑัญญะ	วปะ	ภัททิยะ	อัสสชิ	พระพุทธรศาสนา
			สิทธัตถะ	เนรัญชรา

1. ศูนย์รวมจิตใจของคนไทยส่วนใหญ่ คือ **พระพุทธศาสนา**
2. สถานที่ประสูติของเจ้าชายสิทธัตถะ เรียกว่า **สวนลุมพินีวัน**
3. พุทธประวัติคือประวัติของ **พระสิทธัตถะหรือพระพุทธเจ้า**
4. พระราชบิดาและพระราชมารดาของเจ้าชายสิทธัตถะ คือ **พระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา**.
5. มีพรหมณ์ชื่อนามเจ้าชายสิทธัตถะ **108** คน
6. **สิทธัตถะ** แปลว่า ผู้สำเร็จสมความปรารถนา
7. ผู้ที่เลี้ยงดูเจ้าชายสิทธัตถะโดยตลอดคือ **พระนางปชาบดีโคตรมี**
8. เจ้าชายสิทธัตถะได้ศึกษาเล่าเรียนเบื้องต้นกับอาจารย์ชื่อ **ครูวิศวามิตร**
9. ผู้ที่อภิเษกสมรสกับเจ้าชายสิทธัตถะคือ **พระนางยโสธรา(พิมพา)**
10. **เจ้าชายราहुล** คือเป็นพระโอรสของ เจ้าชายสิทธัตถะ กับ พระนางยโสธรา
11. เจ้าชายสิทธัตถะ เสร็จออกบวชเมื่อ พระชนมายุ **29** พรรษา
12. ความมุ่งหมายในการออกบรพชาของเจ้าชายสิทธัตถะคือ **คิดหาหนทางที่จะพ้นทุกข์**
13. เมื่อพระสิทธัตถะออกบวชได้ศึกษาในสำนักของ **อาฬารดาบสและอุทกดาบส**
14. การหาทางดับทุกข์ด้วยวิธีทรมานร่างกายเรียกว่า **บำเพ็ญทุกรกิริยา**
15. พระสิทธัตถะใช้เวลา **6** ปี ศึกษาค้นหาความจริงจึงตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
16. พระสิทธัตถะตรัสรู้ที่ได้ค้นโพธิริมฝั่งแม่น้ำ **เนรัญชรา**
17. สิ่งที่พระสิทธัตถะทรงรู้แจ้งคือ **อริยสัจ 4** ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค
18. พระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์เรียกว่า**ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร**
19. พระสงฆ์รูปแรกในพระพุทธศาสนา คือ **พระโกณฑัญญะ**
20. ปัญจวัคคีย์ มี 5 คน ได้แก่ **โกณฑัญญะ วปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสสชิ**

ใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา(ส1.1 ป6/1)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลก เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา เวลา 1 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 นักเรียนรวมกลุ่มสืบค้นข้อมูลจากหนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ

ระดมสมอง อภิปรายสรุปข้อประเด็นคำถามนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

1. ทำไมคนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา

.....

.....

2. ทำไมพระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

.....

.....

3.สาเหตุที่พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานทางวัฒนธรรม

.....

.....

4.ทำไมพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ

.....

.....

5. สาเหตุที่พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

.....

.....

ตอนที่ 2 นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ผิด

.....1 ประชากรส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนา

.....2 พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะ

.....3 สนามบินสุวรรณภูมิเป็นมรดกทางวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

.....4 วัดพระศรีรัตนศาสดารามสร้างอยู่ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง

.....5 หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาส่งผลให้คนไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

.....6 การจับมือทักทายเมื่อพบกันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย

.....7 พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทยที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา

.....8 พระมหากษัตริย์ทรงนำหลักทศพิธราชธรรมมาปกครองบ้านเมืองจากอดีตถึงปัจจุบัน

.....9 ชุมชนทุกแห่งมักมีวัดเป็นศูนย์กลางในการประกอบกิจกรรม

.....10 การกราบไหว้แสดงความเคารพเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย

กลุ่มที่.....ชั้น.....โดย.....

แนวการตอบใบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา(ส.1.1 ป6/1)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลก เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา เวลา 1 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 นักเรียนรวมกลุ่มสืบค้นข้อมูล อภิปรายสรุปข้อประเด็นคำถามนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

1. ทำไมคนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา

เพราะการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมไทยเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2. ทำไมพระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

เพราะพระมหากษัตริย์ของไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงอัครศาสนูปถัมภก พระราชพิธี รัฐพิธี กิจกรรมทางสังคม วิถีชีวิตของคนไทยได้รับการผสมผสาน ทั้งศิลปะ จิตรกรรม ประติมากรรม ล้วนเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

3.สาเหตุที่พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานทางวัฒนธรรม

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิต ประเพณีต่างๆ ของไทย การบวช สงกรานต์ ลอยกระทง และประเพณีวันเข้าพรรษา ออกพรรษา ภาษาและวรรณคดี เป็นคำมาจากภาษาบาลี-สันสกฤต ล้วนได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนา

4.ทำไมพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจ

เพราะวัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนจริยธรรม เป็นสถานที่ใช้ประกอบศาสนกิจและการจัดงานรื่นเริงตามประเพณี การบวช สงกรานต์ พระสงฆ์เป็นผู้เผยแผ่และสืบทอดพระพุทธศาสนา

5. สาเหตุที่พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

กฎหมายและระเบียบต่างๆ มีรากฐานมาจากหลักธรรมคำสอน พระมหากษัตริย์ทรงนำทศพิธราชธรรม มาปกครองและบริหารประเทศ พุทธศาสนิกชนชาวไทย นำหลักธรรมมาปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 2 นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ผิด

- ✓ 1 ประชากรส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนา
- ✓ 2 พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะ
- ✗ 3 สนามบินสุวรรณภูมิเป็นมรดกทางวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา
- ✓ 4 วัดพระศรีรัตนศาสดารามสร้างอยู่ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง
- ✓ 5 หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาส่งผลให้คนไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- ✗ 6 การจับมือทักทายเมื่อพบกันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย
- ✓ 7 พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทยที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา
- ✓ 8 พระมหากษัตริย์ทรงนำหลักทศพิธราชธรรมมาปกครองบ้านเมืองจากอดีตถึงปัจจุบัน
- ✓ 9 ชุมชนทุกแห่งมักมีวัดเป็นศูนย์กลางในการประกอบกิจกรรม
- ✓ 10 การกราบไหว้แสดงความเคารพเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย

ใบกิจกรรมที่ 1.3 เรื่อง สังเวชนียสถาน (ส1.1 ป6/2)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำสอนโลก เรื่อง สังเวชนียสถาน

เวลา 1 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 แต่ละกลุ่มระดมสมองสืบค้นข้อมูลจากหนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ
อภิปรายสรุปในประเด็นคำถามพร้อมนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

1. เมื่อพระสิทธัตถะหรือพระพุทธเจ้าพระชนม์มาอย่างเข้าแปดสิบพรรษาขณะประทับอยู่ ณ ปาวาสเจดีย์
เมืองเวสาลี ทำไมพระองค์ทรงปลงอายุสังขาร และใครคือปัจฉิมสาวก

.....
.....

2. พระสิทธัตถะทรงประกาศศาสนาเป็นเวลากี่ปี พระองค์ได้เสด็จดับขันธปรินิพพานที่ไหน เมื่อไหร่
เรียกวันที่พระองค์ปรินิพพานว่าวันอะไร

พระสิทธัตถะทรงประกาศศาสนาเป็นเวลา ปี

พระสิทธัตถะได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน

เมื่อ

เรียกวันที่พระสิทธัตถะเสด็จดับขันธปรินิพพานว่าวัน

3. มัลลกะศรัย์ทรงบูชาพระพุทธสิริระด้วยดอกไม้และเครื่องหอมเป็นเวลากี่วัน ได้ถวายพระเพลิงแด่พระ
พุทธสิริระเมื่อไหร่

มัลลกะศรัย์ทรงบูชาพระพุทธสิริระด้วยดอกไม้และเครื่องหอมเป็นเวลา วัน

ได้ถวายพระเพลิงแด่พระพุทธสิริระเมื่อ

4. ใครเป็นผู้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุพระสิทธัตถะหรือพระพุทธเจ้า โดยแบ่งออกเป็นกี่ส่วน

..... เป็นผู้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ โดยแบ่งออกเป็น

5. สถานที่ที่ทำให้ชาวพุทธเกิดความระลึกถึงพระสิทธัตถะหรือพระพุทธเจ้าเรียกว่าอะไร มีอยู่ที่แห่งใด
สถานที่ไหนบ้าง

สถานที่ที่ทำให้ชาวพุทธเกิดความระลึกถึงพระพุทธเจ้าเรียกว่า มีอยู่ แห่ง ได้แก่

สถานที่ประสูติ ปัจจุบันเรียก หรือรุมมินเด อยู่ในประเทศ.....

สถานที่ตรัสรู้ ปัจจุบันมีเจดีย์..... ประเทศ.....

สถานที่แสดงปฐมเทศนา คือ ปัจจุบันเรียก

สถานที่ปรินิพพาน คือ เมือง..... ปัจจุบันเรียก

กลุ่มที่.....ชั้น.....โดย.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนนำข้อความในกรอบ เติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

สังเวชนียสถาน	สถานที่ประสูติ	สถานที่ตรัสรู้	สถานที่ปรินิพพาน	สถานที่แสดงปฐมเทศนา
โทณพราหมณ์	ปลงอายุสังขาร	ปัจฉิมสาวก	ราहुล	การถวายพระเพลิง

1. พระโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะกับพระนางยโสธราเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา.....
2. พระสิทธัตถะอธิษฐานจิตว่า “อีกสามเดือนจะดับขันธปรินิพพาน.....
3. สุกัททะปริพาชกทูลขอบวชกับพระสิทธัตถะก่อนที่พระองค์จะดับขันธปรินิพพานพระพุทธเจ้า.....
4. วันอัฐมิบูชา คือวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6
5. ใครเป็นผู้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุของพระสิทธัตถะให้ภิกษุทั้งหลายทั้ง 7 พระนคร.....
6. ปัจจุบันคือลุมพินีวัน อยู่ในประเทศเนปาล ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ได้ต้นสาละ.....
7. ปัจจุบันพุทธคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย ณ ได้ต้นศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา.....
8. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 แสดงธรรมจักกัปปวัตตนสูตร แก่ปัญจวัคคีย์ ทั้ง 5
9. ณ เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย ได้ต้นสาละในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
10. สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติของพระสิทธัตถะ.....

ตอนที่ 3 เขียนบรรยายสรุปหลักธรรมดังนี้

สังคหวัตถุ : เรื่องการสงเคราะห์กัน ช่วยเหลือกันยึดเหนี่ยวจิตใจกันไว้มี 4 อย่าง

- 1)การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน
- 2)พูดจาน่ารัก น่านิยมนับถือ
- 3) อตถจริยา
- 4)ความมีตนเสมอ คือ ทำตัวให้เข้ากันได้ เช่น ไม่ถือตัว ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน

อิทธิบาท 4 คือ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย 4 ประการ

- 1).....ความพอใจ ความต้องการ รักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ ปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
- 2)..... ความเพียร ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็งอดทน ไม่ท้อถอย
- 3).....ความคิด ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ เอาใจใส่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย
- 4).....ความไตร่ตรอง ทดลอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล

อบายมุข ช่องทางแห่งความเลื่อม เหตุแห่งความฉิบหาย เหตุย่อยยับแห่งโลกทรัพย์ทางแห่งความพินาศ

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....
- 6).....

แนวการตอบใบงานที่ 1.3 เรื่อง สังฆนียสถาน (ส1.1 ป6/2)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง สังฆนียสถาน

เวลา 1 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 แต่ละกลุ่มระดมสมองสืบค้นข้อมูลจากหนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ระดมสมอง อภิปรายสรุปข้อประเด็นคำถามนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน

1. เมื่อพระสิทธัตถะพระชนมายุย่างเข้าแปดสิบพรรษาขณะประทับอยู่ ณ ปาวาสเจดีย์ เมืองเวสาลี ทำไมพระองค์ทรงปลงอายุสังขาร ใครคือปัจฉิมสาวก

เพราะพระองค์ทรงชราและประจวบ สิ่งทีพึงกระทำก็ได้กระทำครบสมบูรณ์แล้ว หลักธรรมทุกอย่าง พระองค์ก็แสดงเปิดเผยไม่มีข้อลับ ทรงสอนกฎแห่งกรรม(ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว) และทรงสอน “ความมมจาย” เป็นต้นเหตุแห่งอวิชชา – โมหะ อันจักนำมาผลสัตว์ไปสู่ความมิดมน ทรงจุดประทีปแห่ง “สังขธรรม” นำไปสู่ความพ้นทุกข์ให้ควมร่มเย็นโดยสงบสันติสุขแก่ชาวโลก

ปัจฉิมสาวก สุกัททปริพาชก

2. พระสิทธัตถะทรงประกาศศาสนาเป็นเวลาทีปี พระสิทธัตถะได้เสด็จดับขันธปรินิพพานทีไหน เมื่อไหร่ เรียกวันทีพระสิทธัตถะปรินิพพานว่าวันอะไร

พระสิทธัตถะทรงประกาศศาสนาเป็นเวลา 45 ปี

พระองค์ได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน ได้ต้นสาละ ณ สาละโนทยานเมืองกุสินารา

เมื่อ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

เรียกวันทีพระองค์ปรินิพพานว่าวัน วิสาขบูชา

3. มัลลกะศรัย์ทรงบูชาพระพุทธสิริระของพระสิทธัตถะด้วยดอกไม้และเครื่องหอมเป็นเวลาทีวัน ได้ถวาย พระเพลิง แด่พระพุทธสิริระเมื่อไหร่

มัลลกะศรัย์ทรงบูชาพระพุทธสิริระของพระสิทธัตถะด้วยดอกไม้และเครื่องหอมเป็นเวลา 7 วัน

ได้ถวายพระเพลิงแด่พระพุทธสิริระของพระสิทธัตถะเมื่อ วันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 วันอัฐมีบูชา

4. ใครเป็นผู้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ โดยแบ่งออกเป็นกี่ส่วน

โทณพราหมณ์ เป็นผู้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ โดยแบ่งออกเป็น 8 ส่วน

5. สถานที่ทีทำให้ชาวพุทธเกิดความระลึกถึงพระสิทธัตถะเรียกว่าอะไร มีอยู่ทีแห่ง ได้แก่สถานที่ไหนบ้าง

สถานที่ทีทำให้ชาวพุทธเกิดความระลึกถึงพระสิทธัตถะเรียกว่า สังฆนียสถาน มีอยู่ 4 แห่ง ได้แก่

สถานที่ประสูติ อุทยานลุมพินี ปัจจุบันเรียก ลุมพินีหรือรุมมินเด อยู่ในประเทศเนปาล

สถานที่ตรัสรู้ อุรุเวลาเสนานิคม ปัจจุบันมีเจดีย์พุทธคยา ประเทศอินเดีย

สถานที่แสดงปฐมเทศนา คือ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ปัจจุบันเรียก สารนาถ

สถานที่ปรินิพพาน คือ สาละโนทยาน เมืองกุสินารา ปัจจุบันเรียก กาเชีย

แนวการตอบ ตอนที่ 2 ให้นักเรียนนำข้อความในกรอบ เดิมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

สังเวชนียสถาน	สถานที่ประสูติ	สถานที่ตรัสรู้	สถานที่ปรินิพพาน	สถานที่แสดงปฐมเทศนา
โทณพราหมณ์	ปลงอายุสังขาร	ปัจฉิมสาวก	ราहुล	การถวายพระเพลิง

1. พระโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะกับพระนางยโสธราเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา **ราहुล**
2. พระสิทธัตถะทรงอธิษฐานจิตว่า “อีกสามเดือนจะปรินิพพาน” **ปลงอายุสังขาร**
3. สุกภัททะปริพาชกทูลขอบวชกับพระสิทธัตถะ **ปัจฉิมสาวก**
4. วันอัฐภูมิบูชา คือวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 **การถวายพระเพลิง**
5. ผู้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุให้ภิกษุทั้งหลายทั้ง 7 พระนคร **โทณพราหมณ์**
6. ปัจจุบันคือลุมพินีวัน อยู่ในประเทศเนปาล ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ได้ต้นสาละ **สถานที่ประสูติ**
7. ปัจจุบันพุทธคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย ณ ได้ต้นศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา **สถานที่ตรัสรู้**
8. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 แสดงธรรมจักกัปปวัตตนสูตร แก่ปัญจวัคคีย์ ทั้ง 5 **สถานที่แสดงปฐมเทศนา**
9. ณ เมืองกุสินารา ประเทศอินเดีย ได้ต้นสาละในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 **สถานที่ปรินิพพาน**
10. สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับประวัติของพระสิทธัตถะ **สังเวชนียสถาน**

ตอนที่ 3 เขียนบรรยายสรุปหลักธรรมดังนี้

สังคหวัตถุ : เรื่องการสงเคราะห์กัน ช่วยเหลือกันยึดเหนี่ยวจิตใจกันไว้มี 4 อย่าง

- 1) **ทาน** การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน
- 2) **ปิยวาจา** พูดจาน่ารัก น่านิยมนับถือ
- 3) **อตถจริยา** **บำเพ็ญประโยชน์**
- 4) **สมานัตตตา** ความมีตนเสมอ คือ ทำตัวให้เข้ากันได้ เช่น ไม่ถือตัว ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน

อิทธิบาท 4 คือ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย 4 ประการ

- 1) **ฉันทะ** ความพอใจ ความต้องการ รักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
- 2) **วิริยะ** ความเพียร ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เจริญแข็งอดทน ไม่ท้อถอย
- 3) **จิตตะ** ความคิด ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ เอาใจจดจ่อไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย
- 4) **วิมังสา** ความไตร่ตรอง ทดลอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล

อบายมุข ช่องทางแห่งความเสื่อม เหตุแห่งความฉิบหาย เหตุย่อยยับแห่งโภคทรัพย์ทางแห่งความพินาศ

- 1) **ติดสุรา และของมีนเมา**
- 2) **ชอบเที่ยวกลางคืน**
- 3) **ชอบเที่ยวดูการละเล่น**
- 4) **ติดการพนัน**
- 5) **คบคนชั่ว(นักการพนัน, นักเลงผู้หญิง, นักเลงเหล้า, นักเลงของปลอม, นักหลอกหลวง, นักเลงหัวไม้)**
- 6) **เกียจคร้านการทำงาน**

ใบงานที่ 1.4 เรื่อง หลักธรรมนำการปฏิบัติ (ส1.1 ป6/4)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง หลักธรรมนำการปฏิบัติ

เวลา 1 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 นักเรียนนำข้อความในกรอบ เดิมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

การงานไม่มีโทษ อวิชา พุทธกิจ 5 กตัญญูกตเวทีต่อพระมหากษัตริย์ ความมีวินัย
พละ 4 ศรัทธา 4 ไม่ประมาทในธรรม อปายมุข 6 เบญจศีลเบญจธรรม

1. ควบคุมการว้าใจ ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ
2. ประกอบอาชีพสุจริต ไม่ผิดศีลธรรมและกฎหมาย.....
3. มีสติสัมปชัญญะ ปฏิบัติธรรม หมั่นทำความดี ชีวิตมีคุณค่า
4. หลักธรรมพัฒนากาย ว้าใจ.....
5. หนทางแห่งความเลื่อม เป็นเหตุแห่งการสูญเสียทรัพย์.....
6. เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ ที่ประกอบด้วยเหตุผล
7. พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญเป็นประจำทุกวัน.....
8. ธรรมที่เป็นพลังให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ประสบผลสำเร็จ.....
9. ความไม่รู้ทำให้คนเรามีความทุกข์.....
10. เคารพกฎหมายเป็นพลเมืองดีของประเทศ.....

ตอนที่ 2 นำหลักธรรมในไตรสิกขาเดิมในช่องว่างทางซ้ายมือให้ตรงกับทางขวามือ

	มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนอย่างชัดเจน โดยอาศัยหลักเหตุผล
	การรู้จักสำรวม ระมัดระวังกิริยา ว้าใจอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น
	มีจิตใจมุ่งมั่น ตั้งใจแน่วแนในการประกอบกรงานจนนำไปสู่ผลสำเร็จ

ตอนที่ 3 นำหลักธรรมในคารวะ 6 เดิมในช่องว่างทางซ้ายมือให้ตรงกับทางขวามือ

	การแสดงความมีไมตรีจิตต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง
	การไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต
	ยึดหลักของไตรสิกขาในการพัฒนาตนเอง
	การทำนุบำรุง กราบไหว้ และปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอน
	บูชาด้วยการกราบไหว้ สักการะ และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
	ปฏิบัติตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศไว้

กลุ่มที่.....ชั้น.....โดย.....

แนวการตอบ ใบงานที่ 1.4 เรื่อง หลักธรรมนำการปฏิบัติ (ส1.1 ป6/4)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง หลักธรรมนำการปฏิบัติ

เวลา 1 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 นักเรียนนำข้อความในกรอบ เดิมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

การงานไม่มีโทษ อวิชา พุทธกิจ 5 กตัญญูทเวทต่อพระมหากษัตริย์ ความมีวินัย
พละ 4 ศรัทธา 4 ไม่ประมาทในธรรม อบายมุข 6 เบญจศีลเบญจธรรม

1. ควบคุมการวจาใจ ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ความมีวินัย
2. ประกอบอาชีพสุจริต ไม่ผิดศีลธรรมและกฎหมาย การงานไม่มีโทษ
3. มีสติสัมปชัญญะ ปฏิบัติธรรม หมั่นทำความดี ชีวิตมีคุณค่า ไม่ประมาทในธรรม
4. หลักธรรมพัฒนากาย วจา ใจ เบญจศีลเบญจธรรม
5. หนทางแห่งความเลื่อม เป็นเหตุแห่งการสูญเสียทรัพย์ อบายมุข 6
6. เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ ที่ประกอบด้วยเหตุผล ศรัทธา 4
7. พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญเป็นประจำทุกวัน พุทธกิจ 5
8. ธรรมที่เป็นพลังให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ประสบผลสำเร็จ พละ 4
9. ความไม่รู้ทำให้คนเรามีความทุกข์ อวิชา
10. เคารพกฎหมายเป็นพลเมืองดีของประเทศ กตัญญูทเวทต่อพระมหากษัตริย์

ตอนที่ 2 นำหลักธรรมในไตรสิกขาเดิมในช่องว่างทางซ้ายมือให้ตรงกับทางขวามือ

ปัญญา	มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนอย่างชัดเจน โดยอาศัยหลักเหตุผล
ศีล	การรู้จักสำรวม ระมัดระวังกิริยา วจา ใจอยู่ในระเบียบวินัย ไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น
สมาธิ	มีจิตใจมุ่งมั่น ตั้งใจแน่วแน่ในการประกอบกรงานจนนำไปสู่ผลสำเร็จ

ตอนที่ 3 นำหลักธรรมในคารวะ 6 เดิมในช่องว่างทางซ้ายมือให้ตรงกับทางขวามือ

เคารพในการปฏิสนธาร	การแสดงความมีไมตรีจิตต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง
เคารพในความไม่ประมาท	การไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต
เคารพในการศึกษา	ยึดหลักของไตรสิกขาในการพัฒนาตนเอง
เคารพในพระสงฆ์	การทำนุบำรุง กราบไหว้ และปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอน
เคารพในพระพุทธ	บูชาด้วยการกราบไหว้ สักการะ และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
เคารพในพระธรรม	ปฏิบัติตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศไว้

ใบงานที่ 1.5 เรื่อง ดีชั่วเราเลือกได้(ส1.1 ป6/4)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง ดีชั่วเราเลือกได้

เวลา 2 ชั่วโมง

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทประพันธ์ ดีชั่วเราเลือกได้ อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียนคำตอบ พร้อมเสนอข้อมูล
วิเคราะห์เพิ่มเติม รายงานหน้าชั้นเรียน

ดีชั่วเราเลือกได้

ความต้องการ จะระงับ ดับลงได้	นั่นไม่ใช่ ตัวเรา ฝึาสนอง
กิเลสตัณหา มีมาก อย่าล้าพอง	ฝึกเพ่งมอง ธรรมชาติ มีที่มา
อกุศลมูล รากเหง้า ความชั่ว	ลุ่มหลงมัวเมา ด้อย การศึกษา
โลภะ โทสะ โมหะ ต่างเข้ามา	อนิจจา ครอบงำ ก็มากมี
เป็นมนุษย์ เกิดมา ทำหน้าที่	พาชีวิต ก้าวหน้า รักศักดิ์ศรี
กุศลมูล ชี้นำ ทำความดี	สุดเปรมปรีดี ยกมือ ไหว้ตัวเอง
	ผู้ประพันธ์ อรัญน้อย

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทประพันธ์ ดีชั่วเราเลือกได้ ระดมสมอง คิดวิเคราะห์ เขียนบรรยายสรุปในประเด็น
คำถามต่อไปนี้

1. "กิเลส" มีความหมายอย่างไร

.....

2. "ตัณหา" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. "อกุศลมูล" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

4. “กุศลมูล” มีความหมายอย่างไร

.....

.....

5. “ยกมือไหว้ตนเอง” เป็นการกระทำของตนเองเช่นไรที่นักเรียนสามารถภูมิใจการพตนเองได้

.....

.....

แนวการตอบใบงาน 1.5 เรื่อง ดีชั่วเราเลือกได้

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง ดีชั่วเราเลือกได้

เวลา 1 ชั่วโมง

ดีชั่วเราเลือกได้

ความต้องการ จะระจับ ดับลงได้	นั่นไม่ใช่ ตัวเรา ฝ่าสนอง
กิเลสตัณหา มีมาก อย่าล้าพอง	ฝึกเพ่งมอง ธรรมชาติ มีที่มา
อกุศลมูล รากเหง้า ความชั่ว	ลุ่มหลงมัวเมา ด้อย การศึกษา
โลภะ โทสะ โมหะ ต่างเข้ามา	อนิจจา ครอบงำ ก็มากมี
เป็นมนุษย์ เกิดมา ทำหน้าที่	พาชีวิต ก้าวหน้า รักศักดิ์ศรี
กุศลมูล ชี้นำ ทำความดี	สุดเปรมปรีดิ์ ยกมือ ไหว้ตัวเอง
	ผู้ประพันธ์ ธีรบุญน้อย

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทประพันธ์ ดีชั่วเราเลือกได้ ระดมสมอง คิดวิเคราะห์ เขียนบรรยายสรุปในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. "กิเลส" มีความหมายอย่างไร

กิเลสหมายถึงเครื่องทำให้เศร้าหมอง ได้แก่ โลภ โกรธ หลง

2. "ตัณหา" มีความหมายอย่างไร

ตัณหาความทะยานอยาก , ความดิ้นรน , ความปรารถนา ความเส่นหา มี 3 คือ

กามตัณหา ความทะยานอยากในกาม อยากได้อารมณ์อันนารักใคร่

ภวตัณหา ความทะยานอยากในภาพ อยากเป็นนั่นเป็นนี่

วิภวตัณหา ความทะยานอยากในวิภพ อยากไม่เป็นนั่นไม่เป็นนี่ อยากพรากพันดับสูญไปเสีย

3. "อกุศลมูล" มีความหมายอย่างไร

อกุศลมูล 3 รากเหง้าของอกุศล ต้นตอของความชั่ว มี 3 คือ

โลภะ(ความอยากได้) โทสะ(ความคิดประทุษร้าย) โมหะ(ความหลง) กับผู้อื่น

4. “กุศลมูล” มีความหมายอย่างไร

กุศลมูล รากเหง้าของกุศล , ต้นเหตุของกุศล , ต้นเหตุของความดีมี 3 อย่าง

อโลภะ ไม่โลภ (จาคะ) อโทสะ ไม่คิดประทุษร้าย (เมตตา) อโมหะ ไม่หลง (ปัญญา)

5. “ยกมือไหว้ตนเอง” เป็นการกระทำของตนเองเช่นไรที่นักเรียนสามารถภูมิใจเคารพตนเองได้

การกระทำที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจของตัวเอง ไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนมนุษย์

ใบงานที่ 1.6 เรื่อง เต่าสอนผัสสะ(ส1.1 ป6/4)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง เต่าสอนผัสสะ

เวลา 1 ชั่วโมง

เต่าสอนผัสสะ

เดินเข้าพงเหยียบเต่าอยู่ในป่า	อนิจจาเจ้าเต่าไม่ต่อสู้
กลับเหวี่ยงในกระดองให้เรารู้	ทำให้รู้ผัสสะที่ปลอดภัย
อายตนะทั้งหกต้องควบคุม	คิดสุขุมด้วยวิชาจิตผ่องใส
คือตาหูจมูกลิ้นกายใจ	รู้เท่าทันว่องไวเกิดปัญญา
ผัสสะด้วยวิชาใจก็ทุกข์	บ้างก็สุขด้วยอารมณ์ปรารถนา
จงปล่อยวางตามครรลองของวิชา	สิ่งล้ำค่าที่ทุกคนฝึกได้เอง
	อรุณน้อย

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทประพันธ์ เต่าสอนผัสสะ คิดวิเคราะห์ เขียนบรรยายสรุปในประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. "ผัสสะ" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

2. "อายตนะ" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

3. "อายตนะภายนอก" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

4. "อายตนะภายใน" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

5. ถ้านักเรียนควบคุมอายตนะทั้ง 6 ได้จะส่งผลอย่างไรกับตัวนักเรียนเอง

.....

.....

แนวการตอบใบงานที่ 1.6 เรื่อง เค้าสอนผัสสะ

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง เค้าสอนผัสสะ

เวลา 2 ชั่วโมง

เค้าสอนผัสสะ

เดินเข้าพงเหยียบเต่าอยู่ในป่า	อนิจจาเจ้าเต่าไม่ต่อสู้
กลับหดหัวในกระดองให้เราดู	ทำให้รู้ผัสสะที่ปลอดภัย
อายตะนงทั้งหกต้องควบคุม	คิดสุขุมด้วยวิชาจิตผ่องใส
คือตาหูจมูกลิ้นกายใจ	รู้เท่าทันว่องไวเกิดปัญญา
ผัสสะด้วยอวิชาใจก็ทุกข์	บ้างก็สุขด้วยอารมณ์ปรารถนา
จงปล่อยวางตามครรลองของวิชา	สิ่งล้ำค่าที่ทุกคนฝึกได้เอง
	ผู้ประพันธ์อรุณน้อย

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทประพันธ์ เค้าสอนผัสสะ คิดวิเคราะห์ เขียนบรรยายสรุปในประเด็นคำถามต่อไป

1. "ผัสสะ" มีความหมายอย่างไร

ผัสสะหมายถึง สัมผัส การถูกต้อง , การกระทบ ความประจวบกันแห่งอายตนะภายในอายตนะภายนอกและวิญญาณ

2. "อายตนะ" มีความหมายอย่างไร

อายตนะ คือ ที่ต่อ,เครื่องติดต่อ,แดนต่อความรู้, เครื่องรู้และสิ่งที่ถูกรู้ เช่น ตาเป็นเครื่องรู้ รูปเป็นสิ่งที่รู้,หูเป็นเครื่องรู้ เสียงเป็นสิ่งที่รู้

3. "อายตนะภายนอก" มีความหมายอย่างไร

อายตนะภายนอกหมายถึงเครื่องต่อภายนอก,สิ่งที่ถูกรู้มี 6 คือ
 รูป คือ รูป สัททะ คือ เสียง คันธะ คือ กลิ่น
 รส คือ รส โภญฐัพพะ คือ สิ่งที่ต้องการ
 ัมมะ หมายถึง ธรรมารมณ์ คืออารมณ์ที่เกิดกับใจ หรือสิ่งที่ใจรู้

4. "อายตนะภายใน" มีความหมายอย่างไร

อายตนะภายใน , เครื่องรับรู้มี 6 คือ
 จักขุ คือ ตา โสตร คือ หู จ्ञาน คือ จมูก
 ชิวหา คือ ลิ้น กาย คือ กาย มโน คือ ใจ

5. ถ้านักเรียนควบคุมอายตนะทั้ง 6 ได้จะส่งผลอย่างไรกับตัวนักเรียนเอง
 อยู่ในดุลยพินิจของผู้สอน

ใบงานที่ 1.7 เรื่อง พิจารณาความเป็นจริง (ส1.1 ป6/4)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง พิจารณาความเป็นจริง

เวลา 1 ชั่วโมง

พิจารณาความเป็นจริง

โลกะ โทสะ โมหะคือพิษร้าย	ต่างทำลาย เช่นฆ่า ไร้ศักดิ์ศรี
ปล้นจี้ จิงทรัพย์ ก็มากมี	ทุกชีวิต หนีไม่พ้น ซึ่งความตาย
มนุษย์ คือสัตว์ ผู้ประเสริฐ	อย่าเคล็ด มัวเมา เราทั้งหลาย
อันหลักธรรม พระพุทธเจ้า ทรงบรรยาย	เร่งชวนชวน ยับยั้ง อวิชา
ความโลภ ความโกรธ และความหลง	อย่าพะวง คัดใจ เร่งศึกษา
มีความรู้ หลักการ มีวิชา	ใช้ปัญญา พิจารณา ความเป็นจริง
	ผู้ประพันธ์อรุณน้อย

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทประพันธ์ พิจารณาความเป็นจริง คิดวิเคราะห์ เขียนบรรยายสรุปในประเด็น
คำถามต่อไปนี้

1. โลกะ โทสะ โมห " มีความหมายอย่างไร

.....

2 "พระพุทธเจ้า" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

3. หลักธรรมในศาสนาพุทธที่นำมาใช้ดับทุกข์คือ อริยสัจ มีความหมายอย่างไร

.....

.....

.....

4."อวิชา" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

5. "ปัญญา" มีความหมายอย่างไร

.....

.....

.....

.....

แนวการตอบใบงานที่ 1.7 เรื่อง พิจารณาความเป็นจริง

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง พิจารณาความเป็นจริง

เวลา 1 ชั่วโมง

พิจารณาความเป็นจริง

โลกะ โทสะ โมหะคือพิษร้าย	ต่างทำลาย เช่นฆ่า ไร้ศักดิ์ศรี
ปล้นจี๋ จิงทรัพย์ ก็มากมี	ทุกชีวิต หนีไม่พ้น ซึ่งความตาย
มนุษย์ คือสัตว์ ผู้ประเสริฐ	อย่าเคล็ด มัวเมา เราทั้งหลาย
อันหลักธรรม พระพุทธเจ้า ทรงบรรยาย	เร่งชวนขาย ยับยั้ง อวิชา
ความโลภ ความโกรธ และความหลง	อย่าพะวง คัดใจ เร่งศึกษา
มีความรู้ หลักการ มีวิชา	ใช้ปัญญา พิจารณา ความเป็นจริง
	ผู้ประพันธ์อรุณน้อย

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทประพันธ์ พิจารณาความเป็นจริง คิดวิเคราะห์ เขียนบรรยายสรุปประเด็นคำถามต่อไปนี้

1. โลกะ โทสะ โมหะ "มีความหมายอย่างไร

โลกะ(ความอยากได้) โทสะ(ความคิดประทุษร้าย) โมหะ(ความหลง) กับผู้อื่น

2 "พระพุทธเจ้า" มีความหมายอย่างไร

ผู้ตรัสรู้โดยชอบแล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม ท่านผู้รู้ดี รู้ชอบด้วยตนเองก่อนแล้ว สอนประชาชนให้ประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

3. หลักธรรมในศาสนาพุทธที่นำมาใช้ดับทุกข์คือ อริยสัจ มีความหมายอย่างไร

ความจริงอันประเสริฐทำให้ผู้รู้สามารถดับทุกข์ได้ด้วยตนเอง

ทุกข์ ความปรารถนาไม่สมหวัง

สมุทัย เหตุหรือสาเหตุเกิดแห่งทุกข์

นิโรธ ภาวะที่ความอยากดับ

มรรค ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์

4."อวิชา" มีความหมายอย่างไร

ความไม่รู้แจ้ง คือความไม่รู้ไม่เข้าใจในสภาวะเป็นตามสภาวะธรรม(ธรรมชาติ)ของทุกข์และการดับทุกข์
ความไม่รู้นี้ครอบคลุมถึง“ไม่รู้เท่าทันสติและการไม่นำไปปฏิบัติด้วย” หรือความไม่รู้แจ้งไม่ปฏิบัติในอริยสัจ 4

5. "ปัญญา" มีความหมายอย่างไร

ความรู้รอบรู้, เข้าใจ, รู้ซึ่ง มี 3 อย่าง

1) สุตมยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การสดับการเล่าเรียน)

2) จินตามยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การคิดการพิจารณาเหตุผล)

3) ภวานามยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การฝึกอบรมลงมือปฏิบัติ)

ใบงานที่ 1.8 เรื่อง เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต(ส1.1 ป6/4)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

เวลา 2 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากหนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ระดมสมอง
อภิปรายสรุปในประเด็นคำถามต่อไปนี้

พุทธศาสนสุภาษิต หมายถึง.....

.....

.....

สจฺเจน กิตฺติ ปปฺโปติ อ่านว่า.....

แปลว่า

จุดมุ่งหมาย สุภาษิตนี้สอนให้รู้ว่า.....

.....

.....

ยถาวาที ตถากาโร อ่านว่า.....

แปลว่า

จุดมุ่งหมาย สุภาษิตนี้สอนให้รู้ว่า.....

.....

.....

ตอนที่ 2 นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วตอบคำถาม

สมชายได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องเรียน เพราะเขามีความจริงใจกับเพื่อน ยึดหลักความถูกต้อง
ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย รักษาคำพูดจนเป็นที่ยอมรับจากเพื่อน ๆ

1. การกระทำของสมชายตรงกับพุทธศาสนสุภาษิตบทใด

.....

2. ผลที่ได้จากการปฏิบัติ คือ

.....

ดิฉันและทีมงาน จะปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อความสงบสุขของสังคม จะพัฒนาท้องถิ่นของเราให้เจริญรุ่งเรือง

3. ถ้าผู้พูดปฏิบัติตามที่พูดไว้จะเกิดผลอย่างไร.....

4. ถ้าผู้พูดไม่ปฏิบัติตามที่พูดไว้จะเกิดผลอย่างไร.....

5. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นคนที่มีสัจจะ

แนวการตอบใบงานที่ 1.8 เรื่อง เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต(ส1.1 ป6/4)

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 1 หลักธรรมคำจูนโลก เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

เวลา 2 ชั่วโมง

ตอนที่ 1 นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากหนังสือแบบเรียนพระพุทธศาสนา จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ระดมสมองอภิปรายสรุปในประเด็นคำถามต่อไปนี้

พุทธศาสนสุภาษิต หมายถึงคำสอนที่มีความหมายเป็นคติเตือนใจ นำข้อคิดไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันแล้วย่อมประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียน

สจฺเจน กิตฺติ ปโปโปติ อ่านว่า สัด – เจ – นะ – กิด – ดิง – บับ – โป – ดิ

แปลว่า คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ

จุดมุ่งหมาย สุภาษิตนี้สอนให้รู้ว่า คนที่มีชื่อเสียงมีเกียรติยศเป็นที่รู้ของบุคคลต้องเป็นคนมีสัจจะ

ยถาวาที ตถากาโร อ่านว่า ยะ – ถา – วา – ที – ตะ – ถา – กา – รี

แปลว่า พุฒเช่นไรทำเช่นนั้น

จุดมุ่งหมาย สุภาษิตนี้สอนให้รู้ว่า สอนให้เป็นคนซื่อสัตย์ รักษาคำพูด รักษาความสัตย์ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้มีผู้เคารพนับถือยกย่องและสรรเสริญ

ตอนที่ 2 นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วตอบคำถาม

สมชายได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องเรียน เพราะเขามีความจริงใจกับเพื่อน ยึดหลักความถูกต้อง ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย รักษาคำพูดจนเป็นที่ยอมรับจากเพื่อน ๆ

1. การกระทำของสมชายตรงกับพุทธศาสนสุภาษิตบทใด

ยถาวาที ตถากาโร

2. ผลที่ได้จากการปฏิบัติ คือ

เกิดประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อนเคารพนับถือ ห้องเรียนมีความสุข

ดิฉันและทีมงาน จะปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อความสุขของสังคม จะพัฒนาท้องถิ่นของเราให้เจริญรุ่งเรือง

3. ถ้าผู้พูดปฏิบัติตามที่พูดไว้จะเกิดผลอย่างไร เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามกฎหมาย

สังคมสงบสุข ท้องถิ่นเจริญรุ่งเรือง

4. ถ้าผู้พูดไม่ปฏิบัติตามที่พูดไว้จะเกิดผลอย่างไร สังคมไม่สงบสุข

5. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นคนที่มีสัจจะ พุฒเช่นไรทำเช่นนั้น

เกณฑ์การให้คะแนนการตอบคำถาม

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก	รวม คะแนน
	4	3	2	1		
1. เนื้อหา	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตามประเด็น ชัดเจน	เนื้อหาถูกต้อง ตรงตามประเด็น	เนื้อหาถูกต้อง ตรงประเด็น บางส่วน	เนื้อหาไม่ ถูกต้อง	3	12
2. ความเป็น ระเบียบ เรียบร้อย	การจัดทำมีความ เป็นระเบียบ สะอาด เรียบร้อย	การจัดทำมีความ เป็นระเบียบ เรียบร้อย	การจัดทำ สะอาด เป็นบางส่วน	การจัดทำ ไม่สะอาด ไม่เรียบร้อย	1	4
3. ประโยชน์ ในการ นำไปใช้	มีประโยชน์ ต่อตนเอง และส่วนรวม	มีประโยชน์ ต่อส่วนรวม	มีประโยชน์ ต่อตนเอง	มีประโยชน์ ที่ได้รับไม่ ชัดเจน	1	4
คะแนนรวม						20

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มที่.....

ที่	ชื่อ – สกุล	รายการประเมิน				รวม (12)	สรุปผล	
		การทำงาน ร่วมกัน(3)	ความกระตือ รือร้อน(3)	การตอบ คำถาม(3)	ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์(3)		ผ่าน	ไม่ ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

9 - 12

คะแนน ระดับ 3 = ดี

5 - 8

คะแนน ระดับ 2 = พอใช้

ต่ำกว่า 5

คะแนน ระดับ 1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน

☐

ดี

☐

พอใช้

☐

ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสิน

☐

ผ่าน

☐

ไม่ผ่าน

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการรายงานหน้าชั้นเรียน
 รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง.....กลุ่ม....

เกณฑ์การประเมิน กลุ่มที่	ความ ชัดเจน ของเสียง		ความ ถูกต้อง ของภาษา		ความถูก ต้องของ เนื้อหา		ลีลาการ นำเสนอ		ประโยชน์ ที่ได้รับ		รวม
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	10
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7											

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง ใช้ได้

สรุปผลคะแนน

8-10 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี

5- 7 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้

0 -4 คะแนน ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

สรุปผลคะแนน

คะแนน

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)